HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נרבי זירא לי אפשר לברר לי סיפוריה. להס שמיהן נמלכות: **נרא נחמן לקיבעא לסיפוריה.** מעיקרא ומייב: **ר"מ מתייב.** מסוס שמועה מון לף על גב דלתיכא למימר שמא לא מכל מלא ומסס זה מוזן הוא ללא בעי קביעות לאיסור: **וחכמים פוטרין.** ללא מיקבע איסורא דשמא מוזן הוא: **ואמאי.** למטעי: היא הוה ליה למימר לו ר' מאיר: היא הוה ליה למימר לף על גב דלתיכא למימר שמא לא מכל מלא ומסס זה מוזן הוא ללא בעי קביעות לאיסור: **וחכמים פוטרין.** ללא מיקבע איסורא דשמא מוזן הוא: **ואמאי.** למטעי: היא הוה ליה למימר לו ר' מאיר: היא הוה ליה למימר

איתיביה ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון יוציא והולד כשר וחייב: באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא איתיביה נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב היו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואכל אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל חייב חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה פטור אמר רב נחמן מאי טעמא דרב קסבר שתי חתיכות איקבע איסורא חתיכה אחת לא קבעה איסורא מאי איכא בין איקבע איסורא לשאי אפשר לברר דאכל ישראל לר' זירא אי אפשר לברר איסוריה לרב נחמן רבי אליעזר איסורא איתיביה רבא לרב נחמן רבי אליעזר אומר כוי חייבין על חלבו אשם תלוי ר' אליעזר לא בעי קביעותא לאיסורא איתיביה ספק בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון יוציא והולד כשר וחייבין באשם תלוי הא מני ר' אליעזר היא איתיביה נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי אישתיק לבתר דנפק אמר מאי טעמא לא אמרי ליה דהא מני רבי מאיר היא דלא בעי קביעותא לאיסורא דתניא השוחט אשם תלוי בחוץ ר' מאיר מחייב וחכמים פטורין ואמאי לימא ליה דר' אליעזר היא הא קמ"ל דר"מ בשיטת ר' אליעזר קאי אמר ר' (ב) רבה בר אבוה אמר רב חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה בנאנו למחלוקת ר' אליעזר וחכמים לר' אליעזר מאי איריא כי אכלה אפילו לא אכלה נמי דהתנן ר' אליעזר אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום אמר ר' אשי ר' אליעזר אליבא דבבא בן בוטא דתנן אלא אומרים לו המתן עד שתכנס לבית ספק ת"ר היו לפניו שתי חתיכות אחת של שומן ואחת של חלב בא ישראל ואכל את הראשונה בא עובד כוכבים ואכל את השניה חייב וכן כלב וכן עורב בא ישראל ואכל את הראשונה בא עובד כוכבים ואכל את השניה חייב וכן כלב וכן עורב בא ישראל ואכל את הראשונה בשוגג והשניה במזיד חייב הראשונה במזיד והשניה בשוגג פטור ורבי מחייב אכל שתיהן במזיד פטור מכלום שתיהן בשוגג שניהן חייבין השני לא מן הדין אלא שאם אתה אומר פטור קבעת את הראשונה בחטאת ומנו אי רבי מן הדין ומן הדין הוא אי רבנן משום דלא נקבע ראשון בחטאת נימא ליה לשני איתי חולין לעזרה אמר רב אשי ר'

איתיביה אביי. כל הנך פירכי מני למיפרך לעיל למייתי נר **השוחט אשם תלוי בחוץ ר' מאיר מחייב.** ולף על גב דר' מאיר מקמר לקמן פרק המדיח (לף כג.): אס נודע לו ספיקו יף ויביאה בעבר להוא יוסף לאוזון הכא מיירי קודס שנודע לו לבעליו אס אסס עליו: **וחכמים פוטרין.** לאו סיינו מכמיס דלקמן דפליגי עליה דרבי מאיר פרק המדיח (נ"ז אס) דאמר יעבה עד שיסתאב ויימכר ויפלו דמיו לנדבה אסס כן הקדש גמור הוא ומייתי עליו במן ללא מכמיס סיינו כר' מאיר ועדיפי מר' מאיר עו) ופטרי לפילו קודס שנודע לו:

באנו למחלוקת רבי אליעזר וחכמים דר' מאי איריא כי אכלה אפי' כי לא אכלה נמי דהא תנן ר' אליעזר אומר מתנדב בו'. ואס תאמר מאי פריך מין הכי נמי מתנדב אבל הכא פוטר מין מחייב אסס כן מקשה מינה טובא דאילו אכלה הזוקק לחבירה עליה אשם תלוי ואי לא אכלה אי בעי מייתי ואי בעי לא מייתי אלא תרוייהו ס"ל יש אם למקרא ומיפטר ופליגי אי מקבלין ממנו אם הביאו אי לא והשתא שמעינן מהכא דר"א סבר יש אם למקרא ובההיא דכרי גרסי' ר' אליעזר כדפי' לעיל. תוס': ם בוטא קאמר דתנן אלא אומרים לי המתן כו' לבית הספר: ם בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה כו' לחייב בר רב דאמר לעיל ריש אם למקרא ה"ג בהא פליגי דת"ק דפוטר סבר יש אם למקרא ובענין שתי חתיכות והכא כי אכל ישראל השניה לא היה רק רחיכה אחת ורבי מחייב דסבר יש אם למסורת וכן לר' זירא דבענין ב' חתיכות משום דאי אפשר לברר איסוריה ומ"ש פוטר ת"ק ורבי סבר לה כענין לברר איסוריה אלא לרב נחמן דאמר דבענין ב' חתיכות משום דאיכבע איסוריה בשלמא ל"ת א) דפוטר דבענין קביעות לאיסוריה אלא לרבי מאי טעמא מחייב הא לא איקבע איסוריה דכ"ע אמר תלמודא לעיל דלא איקבע איסוריה ור"ל דלרב נחמן ג' מחלוקות בדבר כו' כמו שכתבתי ומיהו ל"ע דלרב נחמן מנ"ל האי סברא דבקביעות תליא מילתא ושמא ל"ל דמשמע ליה דתנא דידן ס"ל כרבי דמחייב בכה"ג ולא שמעינן ליה דמחייב בחתיכה אחת ממש אלמא בקביעותא תליא מילתא: ם בא ישראל ואכל את השניה פטור לרב נחמן דאמר ישראל ועובד כוכבים ואכלו אינו מביא חטאת משום דאיקבע איסוריה ע"ל דאפי' תניא כר' מאיר אם למקרא מביא היכא דאיכא שתי חתיכות. תוס': ם שניהן חייבין והשני לא מן הדין. ע"ל דלהאי תנא ליה לה הך סברא דפרישנין לעיל אליבא דר' עקיבא דאפילו דיש אם למקרא כיון שהראשון מביא אשם תלוי גם השני מביא דא"כ הוו שניהן מן הדין ועי"ל דהא דאמר ר"ש לקמן זה מביא אשם תלוי הוה מביא אשם תלוי השני שלא מן הדין קאמר כהך דהכא דר' עקיבא סבר כר' אלעזר ומייתי ומתני. תוס': ן למימה הא מני ר' אליעזר היא. הא קמ"ל כלומר מ"ה הוי מצטער על שלא אמר ר' מאיר משום דאי הוי אמר ליה אשמעינן דר' מאיר בשיטת: ף אמר רב נחמן בר': יף ר' אלעזר אות ר' נמחק: יף דר' אלעזר מפרש תיבת בגמרא

נמחק: יז דאמר לקמן בפרק: ם בענין שתי חתיכות דכתיבנן: ם ודעיבי מר"ש. דפסחי אפילו: יז ההיא ר' אלעזר אות ר' נמחק: יח מסורא טעמא אשר: יט דאמר דמתנדב אדם: ם יהי"ב גליון דאם לא אכלה לא מייתי נדבה: כא) לא אתי הכא אות ר' נמחק:

א) נכמוס ל"ל לסיפך בגמרא לרבי דמחייב ניחא דהא מיקבע איסוריה אבל לרבנן מ"ט דפסחי הא מיקבע איסוריה דכ"ע אמר תלמודא לעיל

ם א מיי' פ"א מהל' שגגות הלכה ד:

ר ב מיי' פ"ח מהל' מעה"ק הל' י:

יא ג מיי' פ"א מהלכות שגגות הלכה ד:

שיטה מקובצת

א) ר' אלעזר היא אות י' נמחק וכצ"ל לקמן: ב) לברר איסוריה איכא: ג) לרבה ליכא אות א' נמחק: ד) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: ה) באנו למחלוקת ע"כ צ"ל דאתרוייהו ס"ל דפסוד דבענין ב' חתיכות וליכא אלא בהא קמפלגי אי מקבלין הימנו או לא דלר"א מקבלין אותו הימנו ואע"ג דאי בעי לא מייתי ולחכמים אין מקבלין אבל אין לומר דפליגי אם חייב להביאו דיש אם למסורת או לא דא"כ מאי פריך מאי איריא כי אכלה נפקא מינה טובא דאילו אכלה הזוקק לחבירה עליה אשם תלוי ואי לא אכלה אי בעי מייתי ואי בעי לא מייתי אלא תרוייהו ס"ל יש אם למקרא ומיפטר ופליגי אי מקבלין ממנו אם הביאו אי לא והשתא שמעינן מהכא דר"א סבר יש אם למקרא ובההיא דכרי גרסי' ר' אליעזר כדפי' לעיל. תוס': ו בוטא קאמר דתנן אלא אומרים לי המתן כו' לבית הספר: ז בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה כו' לחייב בר רב דאמר לעיל ריש אם למקרא ה"ג בהא פליגי דת"ק דפוטר סבר יש אם למקרא ובענין שתי חתיכות והכא כי אכל ישראל השניה לא היה רק רחיכה אחת ורבי מחייב דסבר יש אם למסורת וכן לר' זירא דבענין ב' חתיכות משום דאי אפשר לברר איסוריה ומ"ש פוטר ת"ק ורבי סבר לה כענין לברר איסוריה אלא לרב נחמן דאמר דבענין ב' חתיכות משום דאיכבע איסוריה בשלמא ל"ת א) דפוטר דבענין קביעות לאיסוריה אלא לרבי מאי טעמא מחייב הא לא איקבע איסוריה דכ"ע אמר תלמודא לעיל דלא איקבע איסוריה ור"ל דלרב נחמן ג' מחלוקות בדבר כו' כמו שכתבתי ומיהו ל"ע דלרב נחמן מנ"ל האי סברא דבקביעותא תליא מילתא ושמא ל"ל דמשמע ליה דתנא דידן ס"ל כרבי דמחייב בכה"ג ולא שמעינן ליה דמחייב בחתיכה אחת ממש אלמא בקביעותא תליא מילתא: ח בא ישראל ואכל את השניה פטור לרב נחמן דאמר ישראל ועובד כוכבים ואכלו אינו מביא חטאת משום דאיקבע איסוריה ע"ל דאפי' תניא כר' מאיר אם למקרא מביא היכא דאיכא שתי חתיכות. תוס': ט שניהן חייבין והשני לא מן הדין. ע"ל דלהאי תנא ליה לה הך סברא דפרישנין לעיל אליבא דר' עקיבא דאפילו דיש אם למקרא כיון שהראשון מביא אשם תלוי גם השני מביא דא"כ הוו שניהן מן הדין וע"ל דהא דאמר ר"ש לקמן זה מביא אשם תלוי הוה מביא אשם תלוי השני שלא מן הדין קאמר כהך דהכא דר' עקיבא סבר כר' אלעזר ומייתי ומתני. תוס': י למימה הא מני ר' אלעזר היא. הא קמ"ל כלומר מ"ה הוי מצטער על שלא אמר ר' מאיר משום דאי הוי אמר ליה אשמעינן דר' מאיר בשיטת: יא) אמר רב נחמן בר': יב ר' אלעזר אות ר' נמחק: יג דר' אלעזר מפרש תיבת בגמרא

יד) ר' אלעזר היא אות ר' נמחק וכצ"ל לקמן: טו) לברר איסוריה איכא: טז) לרבה ליכא אות א' נמחק: יז) אמר רבה בר אבוה: יח) באנו למחלוקת ע"כ צ"ל דאתרוייהו ס"ל דפסוד דבענין ב' חתיכות וליכא אלא בהא קמפלגי אי מקבלין הימנו או לא דלר"א מקבלין אותו הימנו ואע"ג דאי בעי לא מייתי ולחכמים אין מקבלין אבל אין לומר דפליגי אם חייב להביאו דיש אם למסורת או לא דא"כ מאי פריך מאי איריא כי אכלה נפקא מינה טובא דאילו אכלה הזוקק לחבירה עליה אשם תלוי ואי לא אכלה אי בעי מייתי ואי בעי לא מייתי אלא תרוייהו ס"ל יש אם למקרא ומיפטר ופליגי אי מקבלין ממנו אם הביאו אי לא והשתא שמעינן מהכא דר"א סבר יש אם למקרא ובההיא דכרי גרסי' ר' אלעזר כדפי' לעיל. תוס': יט בוטא קאמר דתנן אלא אומרים לי המתן כו' לבית הספר: כ בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה כו' לחייב בר רב דאמר לעיל ריש אם למקרא ה"ג בהא פליגי דת"ק דפוטר סבר יש אם למקרא ובענין שתי חתיכות והכא כי אכל ישראל השניה לא היה רק רחיכה אחת ורבי מחייב דסבר יש אם למסורת וכן לר' זירא דבענין ב' חתיכות משום דאי אפשר לברר איסוריה ומ"ש פוטר ת"ק ורבי סבר לה כענין לברר איסוריה אלא לרב נחמן דאמר דבענין ב' חתיכות משום דאיכבע איסוריה בשלמא ל"ת א) דפוטר דבענין קביעות לאיסוריה אלא לרבי מאי טעמא מחייב הא לא איקבע איסוריה דכ"ע אמר תלמודא לעיל דלא איקבע איסוריה ור"ל דלרב נחמן ג' מחלוקות בדבר כו' כמו שכתבתי ומיהו ל"ע דלרב נחמן מנ"ל האי סברא דבקביעותא תליא מילתא ושמא ל"ל דמשמע ליה דתנא דידן ס"ל כרבי דמחייב בכה"ג ולא שמעינן ליה דמחייב בחתיכה אחת ממש אלמא בקביעותא תליא מילתא: כא) בא ישראל ואכל את השניה פטור לרב נחמן דאמר ישראל ועובד כוכבים ואכלו אינו מביא חטאת משום דאיקבע איסוריה ע"ל דאפי' תניא כר' מאיר אם למקרא מביא היכא דאיכא שתי חתיכות. תוס': כב שניהן חייבין והשני לא מן הדין. ע"ל דלהאי תנא ליה לה הך סברא דפרישנין לעיל אליבא דר' עקיבא דאפילו דיש אם למקרא כיון שהראשון מביא אשם תלוי גם השני מביא דא"כ הוו שניהן מן הדין וע"ל דהא דאמר ר"ש לקמן זה מביא אשם תלוי הוה מביא אשם תלוי השני שלא מן הדין קאמר כהך דהכא דר' עקיבא סבר כר' אלעזר ומייתי ומתני. תוס': כג למימה הא מני ר' אלעזר היא. הא קמ"ל כלומר מ"ה הוי מצטער על שלא אמר ר' מאיר משום דאי הוי אמר ליה אשמעינן דר' מאיר בשיטת: כד) אמר רב נחמן בר': כה ר' אלעזר אות ר' נמחק: כו דר' אלעזר מפרש תיבת בגמרא

הגהות הב"ח

(א) גמ' מתניתיא נמצא על שלו טמאים וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן מספק ופטורין: (ב) שם אמר רבה. נ"ב ג' ר"ש ר"ב נחמן: (ג) שם דאי קבלן. (ד) רש"י ד"ה רבי מאיר היא דמחייב וכו' לפיכך נמי אמת אשם זה כ"ל ומיהו לף על גב מצ' נמחק:

מוסף רש"י

מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום. שאין לך אדם שאינו עומד בספק חטאת (בבחים עג.) שכל יום הוא עומד בספק חטאת ואינו מקריב אשם אלא מלי ליקרב ולפלול היכא דאיכא ספק חטאת בעלים, והאי נמי אין מקריב כל יומא בספק חטאת קבוע (חולין מא:).

רבינו גרשום

לחלק כדאמר לקמן בסיפא דשמעתין: וקיבלה מיניה. ר' עקיבא ולהכי פסקה במתניתין דכלל גדול דהיודע עיקר שבת דהיינו שגגת שבת זדון מלאכה ואמר דחייב על כל שבת ושבת: ופשט ליה דזלזל מלאכה כר'. ולא קבל מיניה כדקאמ' בסיפא במתניתין דבהמה בשבת אלמא לא קבל: רב חסדא אמר זדון שבת ושגגת מלאכה אפי' ר' עקיבא סבירא ליה דכגופין דמיר. ואי קשיא לך והא ואילו על כל אב מלאכה של כל שבת ושבת לא תנא הא לא קשיא דכיון דתנא בזדון שבת ושגגת מלאכות דחייב על כל אב מלאכה ומלאכה ה"ה נמי דחייב על כל שבת ושבת ולעולם סבירא ליה דכי גופין דמיר וכי בעא מיניה שגגת שבת זדון מלאכות דימים שבינתיים מי חוויין דיעיה לחלק ופשט' ליה דהויין וקבל מיניה ופסקה במתניתיה: אמר רב חסדא מנא אמינא ליה. דאפילו ר' עקיבא סבירא ליה דכי גופין דמיר: מדתניא בתוספתא ב' אותיות בהעלם אחת חייב בב' העלמות. דהויא ידיעה בינתים: רבן גמליאל מחייב. כדפרישינן לעיל בפירקין דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור אע"ג דהוי ידיעה בינתים לא מפקא ידיעה לשיעורא ומצטרפי וחייב: וחכמים פוטרין. דקסברי יש ידיעה לחצי שיעור ולא מצטרף שיעורא. קא סלקא דעתא דרבן גמליאל כר' עקיבא סבירא ליה דשבתות כגופין דמיר: בשלמא לדידי דאמינא זדון שבת כגמליאל אדרבן גמליאל דהא תניא פטור בזדון שבת ושגגת מלאכות דשבת כי גופין דמיר וכיון דכגופין דמיר לא חזי לאצטרופי אלא לר' עקיבא דאמר יש ידיעה לחצי שיעור ופטור ה). והא דתניא חייב בשגגת שבת וזדון מלאכות. דימים שבינתיים הויא ידיעה להלק דאין ידיעה לחצי שיעור אלא מצטרפין וחייב: אלא לרבא דאמר סבירא ליה לר' עקיבא בזדון שבת זדון מלאכות גמורות ושגגת שבת ושגגת מלאכות. דהויא ידיעה בתרייהו דשבת דחייב על כל אב מלאכה ומלאכה ה"ה נמי דחייב על כל שבת ושבת ולעולם סבירא ליה דכי גופין דמיר וכי בעא מיניה שגגת שבת זדון מלאכות דימים שבינתיים מי חוויין דיעיה לחלק ופשט' ליה דהויין וקבל מיניה ופסקה במתניתיה: אמר רב חסדא מנא אמינא ליה. דאפילו ר' עקיבא סבירא ליה דכי גופין דמיר: מדתניא בתוספתא ב' אותיות בהעלם אחת חייב בב' העלמות. דהויא ידיעה בינתים: רבן גמליאל מחייב. כדפרישינן לעיל בפירקין דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור אע"ג דהוי ידיעה בינתים לא מפקא ידיעה לשיעורא ומצטרפי וחייב: וחכמים פוטרין. דקסברי יש ידיעה לחצי שיעור ולא מצטרף שיעורא. קא סלקא דעתא דרבן גמליאל כר' עקיבא סבירא ליה דשבתות כגופין דמיר: בשלמא לדידי דאמינא זדון שבת כגמליאל אדרבן גמליאל דהא תניא פטור בזדון שבת ושגגת מלאכות דשבת כי גופין דמיר וכיון דכגופין דמיר לא חזי לאצטרופי אלא לר' עקיבא דאמר יש ידיעה לחצי שיעור ופטור ה). והא דתניא חייב בשגגת שבת וזדון מלאכות. דימים שבינתיים הויא ידיעה להלק דאין ידיעה לחצי שיעור אלא מצטרפין